

Rövid jelentés a CESCI Balkans 2020 és 2021 közötti tevékenységéről

CESCI közgyűlés, 2022. május

Bár a szervezet pénzügyi kapacitásai csökkentek ebben az időszakban, főként a Covid19-világjárvány hatásai miatt, a szervezet fenntartotta fő tevékenységeit, és munkájával hatékonyan támogatta a határokon átnyúló együttműködések a Balkánon a következő esetekben:

Fő tevékenységek 2020-ban

2021-2027 közötti Interreg-IPA Magyarország-Szerbia Határon Átnyúló Együttműködési Program **tematikus előkészítésének** támogatása

A magyarországi Külgazdasági és Külügyminisztérium, mint Irányító Hatósága, valamint a szerbiai Európai Integrációs Minisztérium, mint Nemzeti Hatósága a jelenlegi 2014-2020 közötti Interreg-IPA Magyarország-Szerbia Határon Átnyúló Együttműködési Programnak, felkérte a Határon Átnyúló Kezdeményezések Közép-európai Segítő Szolgálatát (CESCI) a következő (2021-2027 közötti) Interreg-IPA Magyarország-Szerbia Határon Átnyúló Együttműködési Program programozási folyamatának előkészítésére.

2019 és 2020 között a CESCI Balkans hozzájárult a Interreg-IPA Magyarország-Szerbia Határon Átnyúló Együttműködési Program tematikus előkészítéséhez a tervezett tevékenységek szerbiai lebonyolításával. A tematikus előkészítés folyamatában résztvevők száma magas volt, és különféle tevékenységeket foglalt magában: számos tematikus és területi workshopok szervezése és megvalósítása, felmérési folyamat lebonyolítása minden érintett szereplőt megcélzásával, interjúk készítése, releváns szerbiai stratégiai dokumentumok elemzése stb.

Vezetőképző Akadémia a Bulgária és Szerbia közötti határokon átnyúló együttműködéshez

Az Európa Tanács támogatásával a határokon átnyúló együttműködéshez kapcsolódó Vezetőképző Akadémia harmadik szakaszát Szerbia és Bulgária határ menti települései számára 2020-ban terveztük megszervezni, a 2018 és 2019-ben is sikeresen megvalósított foglalkozásokat követően.

Szerbia és Bulgária határmenti térségének érintett szereplői számára biztosítottuk a folyamatos mentorálást, amelynek célja a polgármesterek és a vezető tisztviselők vezetői képességének fejlesztése volt a határon átnyúló együttműködések elősegítése érdekében.

A mentorálást lépésről lépésre haladó folyamatként építettük fel olyan módszertani elképzelés keretein belül, amely tartalmaz egy teljesítményértékelő eszközt, amelyet annak megfelelően fejlesztettek ki, hogy lehetővé tegye online megoldások alkalmazását.

A mentorálási folyamat során a határ mindkét oldalán azonosított problémákkal (pl.: jogi harmonizáció, pénzügyi alkalmatlanság stb.) jó gyakorlatok alapján foglalkoztunk, igazodva a meglévő hasznos eszközökhöz, amelyek hasonló esetekre utalnak Európa-szerte.

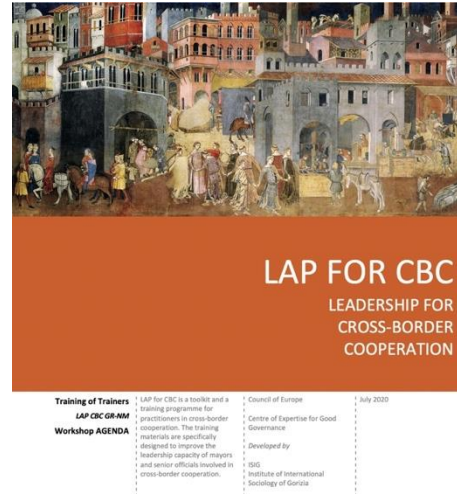
Vezetőképző Akadémia az Észak-Macedónia és Görögország közötti határokon átnyúló együttműködéshez

Az oktatók képzése (ToT) sikeresen megrendezésre került online, 2020. július 13-14. között. Az oktatás részét képező modulok végleges listája az Európa Tanács szakértőinek együttműködésével készült el. A kiválasztott modulok és képzési anyagok görög és macedón nyelven is elérhetők. Az oktatói csapatot az Európa Tanács nemzetközi oktatói és szakértői készítették fel, Ramona Velea és Daniele Del Bianco. Az Észak-Macedónia-Görögország Vezetőképző Akadémia Program szerkezetének kialakítása, a határokon átnyúló együttműködéssel kapcsolatos szükségletek szempontjából, a határ menti összefüggések alapos ismeretén alapult.

Nyitórendezvény

Normál körülmények között a nyitórendezvényt Szalonikiben rendezték volna meg a Szaloniki városával folytatott, erre vonatkozó kommunikáció alapján. Azonban a járványellenes intézkedésként elrendelt utazási korlátozások miatt ez nem valósulhatott meg, és egy online esemény megszervezése mellett döntöttünk.

Végül az esemény 2020. október 5-én került megrendezésre az Európa Tanács képviselőinek, mindkét ország kormányzati képviselőinek, a program oktatóinak és a térségben található települések túlnyomó többségének képviselőinek részvételével.

TASQ – A **hagyományos élelmiszeripari termékek** határokon átnyúló kereskedelmének a célterületen előforduló jogi akadályainak és lehetőségeinek **kutatása**.

Az INTERREG-IPA TASQ projekt, Hagyományos és Standard Minőség (HUSRB / 1602/41/046), a határokon átnyúló integráció kérdését térképezte fel. A projekt részeként, a Homokhátságért Egyesület a Határon Átnyúló Kezdeményezések Közép-európai Segítő Szolgálatát (CESCI) választotta ki és bízta meg, hogy projektpartnerként készítsen el egy tanulmányt, ami megvizsgálja, hogy milyen jogi keretek között lehet helyi termékeket előállítani és forgalmazni határokon átnyúló vonatkozásban.

Ezen a területen a CESCI már rendelkezett tapasztalattal, mivel 2016 óta vizsgálja a magyar határok mentén fennálló jogi és adminisztratív korlátokat, amelyek az ott élők számára megnehezítik a

mindennapokat. Másrészt, a releváns szerbiai jogi környezet elemzése érdekében, a CESCO Balkans újvidéki irodája is részt vett a feladatok elvégzésében szerb szakértők segítségével.

Ötödik évforduló megünneplése az AEER Balkans egyesülettel (Konferencia – *Funkcionális határokon átnyúló területek mint a Nyugat-Balkán uniós integrációjának motorjai*)

2020. december 16-án nagyszabású online konferencia került megrendezésre a CESCO Balkans és az AEER Balkans ötödik évfordulója alkalmából, a középpontban a funkcionális határokon átnyúló területek álltak mint a Nyugat-Balkán uniós integrációjának motorjai.

Várhelyi Olivér, szomszédspolitikáért és bővítésért felelős biztos, Alina Tatarenko, az Európa Tanács Jó Kormányzással Foglalkozó Szakértői Központjának vezetője, és Jadranka Joksimovic, az európai

integrációért felelős szerb miniszter nyitotta meg a rendezvényt, rámutatva a mélyebb és hosszú távú határokon átnyúló együttműködés óriási lehetőségeire a szélesebb értelemben vett balkáni térségben.

Fő tevékenységek 2021-ben

„Natural selfness” nevű projekt (NATESS) – Marketing stratégia a szerb-magyar határmenti régió turizmusához

A CESCO Balkans egyesületet választották ki arra, hogy Integrált Marketingstratégiát dolgozzon ki egy turisztikai desztinációhoz a „Natural selfness” (NATESS) IPA Határon Átnyúló Együttműködési projekt keretein belül. A nagyszabású elemzés a desztinációval több szempontból is foglalkozott, mint például gazdasági, társadalmi és környezeti szempontokat is figyelembe vette. A gazdasági szempontokhoz alatt többek között a gazdasági növekedést, üzleti előnyöket és a foglalkoztatottak számának növekedését értjük. A társadalmi szempontoknál az anyagi és szellemi kulturális örökség védelméről, a helyi közösségek bevonásáról, a szolgáltatások és az infrastruktúra fejlesztéséről, valamint az egész közösség életminőségének javításáról beszélhetünk. A környezeti szempontok esetében a természeti területek védelméről, az eljárások és hatások kezeléséről, az embereknek a környezettel kapcsolatos tájékoztatásáról és oktatásáról van szó. SWOT-elemzést is készült, és egy részletes akcióttervet tartalmazó marketing stratégia pedig a helyi tematikus és területi érintett szereplők széleskörű bevonásával és részvételével készült el.

Promóciós kiadvány a CЕСCI és az АEВR Balkans közös eredményeiről

Támogattunk egy határon átnyúló együttműködéssel kapcsolatos elektronikus külön kiadvány előkészítését, amely közvetlenül a megcélzott határ menti régiókra, a határokon átnyúló együttműködéssel kapcsolatos kezdeményezésekre és bevált gyakorlatokra összpontosít.

Ez a kiadvány az АEВR Balkans és a CЕСCI kezdeményezéseit is népszerűsíti, annak érdekében, hogy meggyőzően bemutassa és népszerűsítse a sikeres határokon átnyúló együttműködés előnyeit a balkáni döntéshozók és társadalmi szereplők számára, hogy ennek megfelelően cselekedjenek, és hosszú távú stratégiákat vezessenek be.

Kutatás a balkáni határokon átnyúló együttműködésről

A balkáni határok változóival kapcsolatos kutatás és az erre vonatkozó tanulmány megvalósítása a program résztvevőivel és a célterületek érintett szereplőinek együttműködésével történt. A tanulmány célja, hogy áttekintést adjon a határrendszerek és a balkáni határokon átnyúló együttműködések változásairól a Jugoszlávia utódállamai közötti háborúk végétől napjainkig, és jövőbeli lehetőségeket azonosítson ajánlásokkal együtt.

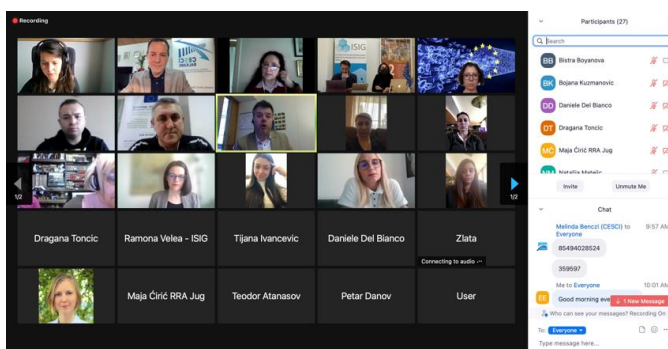
Összehasonlítottunk és feltérképeztünk különböző határszakaszokat, a meglévő kulcsfontosságú mutatószámokra és struktúrákra helyezve a hangsúlyt, amelyek mobilitással (szállítás, infrastruktúra, közlekedés stb.), üzleti környezettel (befektetéshez előnyös), szakpolitikával, kormányzással, a Covid19-járványhoz fűződő információkkal és a mélyebb határokon átnyúló együttműködés kilátásaival kapcsolatosak. A kutatás a szerkesztés végső szakaszában van.

Az Európa Tanács a Szerbia és Bulgária közötti határokon átnyúló együttműködéshez kapcsolódó **Vezetőképző Akadémia** programjának keretein belül a következő tevékenységek valósultak meg:

Az Európa Tanáccsal kidolgozásra került egy lépésről lépésre haladó módszertani elképzelés és egy teljesítményértékelő eszköz a határmenti területeken folytatott mentorálási folyamatához

Online workshop, amelyet az Európa Tanács, az ISIG és a CЕСCI Balkans szakértői tartottak.

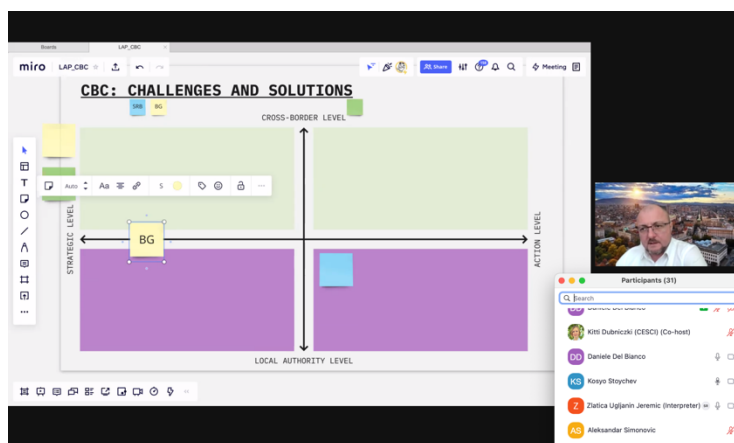
A kétnapos online workshopon összesen harminc (30) fő vett részt, tizenöt (15) szervezetet képviselve Bulgáriából és Szerbiából is. A workshop célja a stratégiai tervezési folyamat kidolgozásának megalapozása volt, a célterület határon átnyúló struktúrájának új kereteihez kapcsolódóan.

A Határokon Átnyúló Együtműködés Irányítási Struktúra létrehozására vonatkozó akcióterv tervezetének kidolgozása.

A CESCO által az évek során megszerzett tapasztalatok a határokon átnyúló együttműködés tematikájában, és a határokon átnyúló célterülettel való hosszú távú együttműködés során tett megállapítások alapján kidolgozásra került egy Akcióterv tervezet, amely kifejezetten egy fenntartható irányítási struktúra bevezetéséről szól a határokon átnyúló együttműködés területén.

Határokon Átnyúló Együtműködés Stratégiai Tervének tervezete.

Kidolgozásra került a Határokon Átnyúló Együtműködés Stratégiai Tervének tervezete, amely a korábban említett Akcióterv operatív „ernyőjeként” funkcionál. Az Irányítási Struktúrától eltérően, a Stratégiai Terv a határokon átnyúló együttműködés optimalizálását akadályozó jelenlegi és potenciális akadályok azonosítására összpontosít a fontos területeken, és persze konkrét javaslatokat is tesz az említett akadályok leküzdéséhez.

További képzési foglalkozások szervezése Szerbia és Bulgária közötti határokon átnyúló együttműködéshez kapcsolódó Vezetőképző Akadémia keretein belül

A CESCO további kettő virtuális foglalkozást tervezett és valósított meg, amelynek a célja, hogy tovább támogassa a Bulgária és Szerbia közötti, határokon átnyúló együttműködés stratégiai tervezési folyamatát.

További folyamatos mentorálás fenntartása a célterületeken

A fent említett képzési foglalkozások mellett a CESCO további mentorálást biztosított a döntéshozók és a települések vezető képviselői számára, azzal a céllal, hogy a készségeiket és képességeiket használhassák, amelyeket a térségben működő Vezetőképző Akadémia Program megvalósításának keretein belül fejlesztettek.

Tervezet elkészítése a térség határokon átnyúló együttműködéseinek jogi és szabályozási problémáiról/akadályairól szóló felméréshez.

A releváns másodelemzéshez kapcsolódóan, valamint a térségben a határokon átnyúló együttműködést megcélzó Vezetőképző Akadémia Programban való részvételük lehetőségét figyelembe véve egy speciális felmérés került kidolgozásra, amelynek célja az volt, hogy a válaszadók az általuk problémának, esetleg akadálynak tartott jogi és szabályozási kérdésekre összpontosítsanak, amelyekről úgy gondolják, hogy megakadályozzák őket abban, hogy a határokon átnyúló együttműködési lehetőségeket a lehető legjobban kihasználhassák.

Interreg-IPA Magyarország-Szerbia Határon Átnyúló Együttműködési Program 2014-2020 közötti időszak második fázisának értékeléséhez nyújtott támogatás

A CESCO Balkans részt vesz a Interreg-IPA Magyarország-Szerbia Határon Átnyúló Együttműködési Program 2014-2020 közötti időszakának második fázisának értékelésében azzal, hogy a CESCO budapesti irodájával együttműködve hozzájárul az értékelési folyamathoz, például interjúk készítésével, adatgyűjtéssel és különböző tevékenységek elvégzésével Szerbiában;

- a programmal foglalkozó szerbiai hatóságokkal interjú készítése;
- interjúk készítése szerb szakértőkkel a program prioritásainak megfelelően;
- interjúk készítése szerb kedvezményezettekkel;
- részvétel a szerb nyelven megírt kérdőívek elkészítésében;
- a program hatásait a szerb oldalon pozitívan vagy negatívan befolyásoló tényezők teljes körű áttekintése;
- a program hatását befolyásoló szerbiai támogatások áttekintése;
- adatgyűjtés elvégzése Szerbiában a CESCO határokon átnyúló területi hatásvizsgálati rendszeréhez;
- az információk és az adatok feldolgozásának előkészítése a program ellenőrzési rendszerében.

A szervezet képviselői részt vettek számos határokon átnyúló együttműködéshez kapcsolódó rendezvényen, csak hogy néhányat említsünk ezek közül:

IPA-országok határokon átnyúló együttműködéséhez kapcsolódó kihívások a Covid19-járvány idején (2020.08.25.)

Határmenti együttműködések konferencia az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának magyar elnöksége keretében (2021. szeptember 9-10., Budapest)

Támogattunk és szerveztünk számos egyéb kezdeményezést a Balkánon, mint például a támogatás, amit nyújtottunk (és még mindig nyújtunk) a háromoldalú együttműködéshez Horvátország, Bosznia-Hercegovina és Montenegró között, vagy a térségben tartott rendszeres Vezetőképző Akadémia képzéseihez, vagy más kezdeményezésekhez, amelyek a határokon átnyúló együttműködéseknek segítik, és az olyan jó kormányzást, mint például a Nyugat-Balkán Virtuális Tanulmányosorozata (Western Balkans Virtual Study Series), vagy a határokon átnyúló együttműködések népszerűsítése helyi szinten Bosznia-Hercegovinában, mindkettő az Európa Tanács szervezésében.

Aktuális tervek

Szeretnénk megszervezni a Vezetőképző Akadémia Program **harmadik szakaszát** a **Nisava Eurorégióban**, ahol egy ünnepséggel egybe kötve aláírásra kerülne az együttműködésről szóló **új nyilatkozat** Szófiában (ez magába foglalna egy részletes közös határon átnyúló fejlesztési tervet és a határmenti egységre vonatkozó konkrét jogi javaslatot).

Terveink szerint folytatjuk a **mentorálási folyamatot**, amely a balkáni határokon átnyúló struktúrák miatt jött létre

Remélhetőleg hamarosan megszervezésre kerül a **Görögország és Észak-Macedónia** határmenti területéhez kapcsolódó **Vezetőképző Akadémia első szakasza**.

Elkezdünk dolgozni egy **balkáni határokon átnyúló együttműködéssel foglalkozó elektronikus platform** létrehozásán és beindításán, amely különösen nagy figyelmet fordít a jogi szempontokra, háttérre és az akadályokra/megoldásokra a balkáni országok számára.

Végül, de nem utolsósorban, egy **nagyszabású regionális projekt** fejlesztése most kezdődött meg, amely **elősegítené egy új együttműködési keret kialakítását** a Balkánon, miközben magába foglalja az együttműködés **jogi háttérével**, a **kapacitásépítési** tevékenységekkel, a **közös fejlesztési tervezéssel** és a legjobb gyakorlatok **terjesztésével** kapcsolatos tevékenységeket.